

Examen : **Nederlandse Taal (Lezen en Schrijven)**

Niveau : KSE 3

Opgavenummer : NL3(07)

Examenduur : 90 minuten

© IVIO-Examenbureau. Nadruk verboden.

Deze opgave blijft eigendom van het IVIO-Examenbureau.

- Vul in het onderstaande vak uw gegevens in.
- Hieronder volgen 14 opdrachten.
- Let op: opdracht 13 en 14 moeten apart worden opgeschreven op de antwoordbladen 1 en 2.
- Schrijf de antwoorden duidelijk op de daarvoor bestemde lijnen.
- Streep fouten in uw antwoorden duidelijk door.
- Lever uw werk en deze opgave in alvorens de examenruimte te verlaten.

Naam kandidaat : _____

Kandidaatnummer : _____

Examenplaats : _____

Examendatum : _____

Tekst 1

Europa doet Thais kippenvlees in ban

Van onze correspondent

BRUSSEL, zaterdag

De Europese Commissie heeft gisteren in één klap alle import van Thais kippenvlees en ander pluimvee stopgezet naar aanleiding van de massale uitbraak van de gevaarlijke vogelpest in dat land, die de afgelopen week voor het eerst ook mensen heeft besmet.

Hoewel de kans dat de ziekte via vlees of vleesproducten wordt verspreid erg klein is, wil eurocommissaris Byrne (Volksgezondheid) geen enkel risico lopen en al het mogelijke doen om Europa te beschermen voor het uiterst besmettelijke virus.

Risico

Behalve dat de vogelgriep grote schade kan aanrichten in de Europese kippensector, vormt het virus ook een risico voor mensen. Hoewel dit doorgaans geen ernstige aandoeningen veroorzaakt, zijn in Hongkong in 1997 en 2003 negen mensen aan vogelgriep overleden.

Ook in Nederland stierf vorig jaar een veearts die betrokken was bij de bestrijding van de een jaar geleden dood en verderf zaaiende vogelpestepidemie in Nederland.

De menselijke besmettingen werden in alle gevallen opgelopen via direct contact met besmette kippen.

Tot dusver is niet aangetoond dat de vogelpest ook via het eten van vlees of eieren op mensen kan worden overgedragen.

Naast de vleesproducten en materiaal bestemd voor diervoeding is ook de handel in consumptie-eieren opge-

schort. Van de import van levende kippen en broedeieren uit Thailand was ook voor de uitbraak van de vogelgriep al geen sprake.

De Europese Unie is een grote afnemer van Thais kippenvlees. In 2002 bedroeg de import 120.000 ton, terwijl dit over de eerste tien maanden van vorig jaar al was toegenomen tot 128.000 ton.

Nederland krijgt daarvan zo'n tien procent. De Thaise kip wordt hier vooral gebruikt door de vleesverwerkende industrie. Het is onder meer te vinden in kipnuggets, saté, kipburgers en diverse kant-en-klare maaltijden.

De importstop kan een gunstig effect hebben voor de Nederlandse industrie. Omdat er minder aanbod van kip is, verwacht menigeen dat de prijzen voor kippenvlees omhoog zullen gaan.

Toch heerst er ook ongerustheid, zeker omdat vorig jaar met de uitbraak van de vogelpest in ons land duidelijk is geworden hoe snel de verspreiding kan gaan.

Hoewel de vogelgriep de afgelopen weken ook in Vietnam, Zuid-Korea en Japan is opgedoken, hoeven richting deze landen geen maatregelen te worden genomen omdat Europa van hen geen kippenvlees afneemt.

Bron: Telegraaf 24 januari 2004

Tekst 2

Afgunstig op die **beroemdheden** die alles maar hebben? De leedvermaak-tv van *Punk'd* ontleent ze alles. Kei- en keihard.

Punk'd weekend special

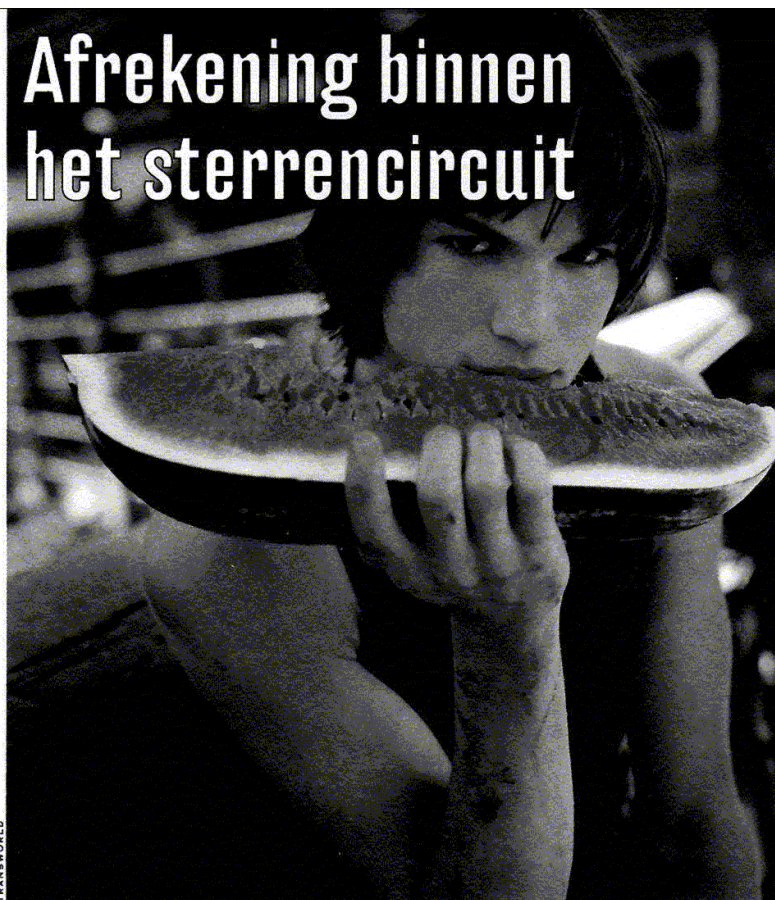
► MTV, ZATERDAG EN ZONDAG

DE laatste jaren heeft de *celebrity*-cultus een grote vlucht genomen. Beroemdheden zijn beroemdheden omdat ze beroemdheden zijn. Ze zijn goden, en hun kinderen zijn godjes. Maar net als de Griekse goden hebben de Amerikaanse *celebs* veel menselijke eigenschappen. En dat is maar goed ook, want goden die zich als echte mensen gedragen blijken onweerstaanbaar. De ene na de andere reality-show werd de laatste jaren gelanceerd rond rijk en beroemd Hollywood. Succes verzekerd.

Een aparte plaats in het *reality*-spectrum neemt *Punk'd* in. Het is een soort *Banana Split* maar dan met slachtoffers van het kaliber Justin Timberlake, Beyoncé en Pink. Het programma was na het succes van de *Osbournes* de grootste nieuwe klap- per van MTV.

Opvallend aan *Punk'd* is dat Ashton Kutcher, die het programma presenteert, zelf ook van de *Celebrity*-planeet is. De acteur is de ster van *That Seventies Show* van Fox, een comedy die in Amerika in populariteit nauwelijks onderdoet voor series als *Friends* en *Frasier*. Ashton werd vorig jaar door de Amerikaanse vrouwen uitgeroepen tot de meest kusbare man van de wereld. Kutcher spaart niemand. Zijn beroemde slachtoffers worden op het randje van de wan- hoop gebracht. Kutcher, die behalve presentator ook producer van de show is, probeert jonge succesvolle sterren tot het punt te krijgen waar- op ze geloven dat ze alles wat ze heb- ben opgebouwd voor hun ogen ineens stort. Zelden zal Justin Timber- lake zoveel stresshormonen door zijn lijf hebben voelen gieren, als toen een IRS-belastingteam op de stoep stond. Een mannetje of tien

Afrekening binnen het sterrencircuit

Hollywood haalt opgelucht adem: Ashton Kutcher, de medogenloze presentator van *Punk'd* houdt het voor gezien

begon zijn bezittingen in kartonnen dozen te stoppen. De nep-belasting- dienst nam alles in beslag. Hadden zijn zaakwaarnemers de belastingen maar niet moeten oplichten. Timber- lake probeerde nog zijn manager te bellen, maar die nam niet op. En toen 'per ongeluk' één van zijn geliefde gitaren (een replica) werd gemold, dreigde hij in tranen uit te barsten.

Niet alleen Timberlake, maar ook Kelly Osbourne en Pink zien we in *Punk'd* in totale ontzetting machte- loos om zich heen te kijken. Beyoncé kreeg deze kerst bijna een zenuwtoc- val toen ze vanaf een hoogwerker ceremonieel de piek op een enorme kerstboom plantte, de kerstboom vervolgens langzaam zag omvallen, precies op de cadeautjes van honder- den weeskinderen. De pakjes werden onder het gewicht van de boom ver- brijzeld. En als bonus bleken er ook

nog een paar weeskinderen vermist (geintje).

Je zou met recht kunnen zeggen dat *Punk'd* te ver gaat. Maar niemand lijkt het erg te vinden, omdat het een afrekening is binnen het beroemd- hedencircuit.

Natuurlijk wordt er door de beroem- de slachtoffers gelachen wanneer Ashton Kutcher als een olijke super- man-variant van Ralph Inbar tevoor- schijn stapt. Maar het is meestal een holle Hollywood-lach; het is vreselijk om te worden gepunk'd.

En dat is misschien wel het leukste aan het programma. Het boezemt de helden op de showbizz-berg echte angst in. Er gaan geruchten van acteurs die in contracten hebben laten opnemen dat hun managers niet mogen meewerken aan een *Punk'd*-plot.

De angst en onmacht zijn begrijpe- lijk. Als je eenmaal wordt gepakt

door Kutcher en zijn camera's, is er geen uitweg meer mogelijk. De media zitten er zo bovenop, dat het weinig zin heeft om de uitzending te verbieden. Een gecensureerde uit- zending zou door de roddelbladen uitgemolken worden. Als je wordt gepunk'd ben je gepunk'd. En zal iedereen je ware gezicht gezien. Daar doe je niks tegen.

Gelukkig voor Hollywood gaat het programma stoppen. Vorige maand maakte Ashton Kutcher bekend dat hij genoeg had van het programma. Misschien omdat hij geen zin heeft om de rest van zijn leven over zijn schouder te kijken. Want veel Holly- woodsterren kunnen zijn bloed wel drinken.

En daar komt nu alleen MTV nog maar bij. De televisiebazen voelen zich behoorlijk *punk'd* nu hun goud- haantje Kutcher ermee kapt.

GJ

Bron: VPRO-gids nr.5 jan/febr. 2004

nieuwsoverzicht

Als ik als Turk of Marokkaan naar een arme wijk in Nederland emigreerde, zou ik in zo'n onbekende, heidense omgeving met allerlei verleidingen waar ik geen greep op had, serieus nadenken over een orthodoxe school voor de kinderen. Het islamitische geloof is bekend. Misschien zal een vroom opgevoede zoon zich niet tot misdaad laten verleiden, de dochter komt niet met een navelpiercing thuis en ze trouwen binnen het geloof, iets waar katholieken en gereformeerden veertig jaar geleden ook aan hechtten.

Maarten Huygen in NRC Handelsblad, 24 januari

"Ik heb een les bijgewoond bij een vrouwelijke interim die totaal uit de hand liep. Er was kabaal, er werd met dingen gegooid... Het kan niet anders dan dat de leerkrachten in de lokalen ernaast dat gehoord hebben. Ze deden echter niets. Ook in het leraarslokaal wordt daarover niet gepraat. Het is onder leerkrachten blijkbaar een taboe om toe te geven dat je een horde vijftien- of zestienjarigen niet in bedwang kunt houden."

Onderzoekster Kaat Delrue in De Morgen, 24 januari

De gemeente Utrecht wil personeel in het onderwijs, de zorg en de politie nog meer bijstaan bij het vinden van woonruimte. Konden sinds ruim een jaar nieuwe werknemers urgentie aanvragen, nu mogen ook eenpersoonshuishoudens die al in deze sectoren werkzaam zijn maar geen zelfstandige woonruimte weten te verwerven, van deze urgentiemogelijkheid gebruik maken.

De Volkskrant, 31 januari

Schaalvergroting wordt altijd maar weer verdedigd met het argument dat scholen dan mensen kunnen aantrekken met specialistische kennis, psychologen bijvoorbeeld. Het belang van specialisten wordt daarmee schromelijk overschat. Een warme, betrokken omgeving is oneindig veel belangrijker dan een kantoor met spreekuren van een psycholoog in een massale, anonieme omgeving.

Leo Prick in NRC Handelsblad, 31 januari

"Neem de scholen. We zijn allemaal geschrokken van het geweld daar. Maar de kans dat een leraar of leerling wordt vermoord blijft minimaal, terwijl de leerlingen van nu wel afsterven op overgewicht, diabetes en bijbehorende ziektes. Daarom moet er meer geld naar het onderwijs, zodat scholen niet uit geldnood hun sportveld hoeven te verkopen. En kinderen moeten veilig naar school kunnen fietsen en buiten spelen."

Prof. dr. Martin Katan in Trouw, 31 januari

Op dit moment staat Nederland met Denemarken en Zweden nog op de tweede plaats in de ranglijst van 'grootste vreemdenlenkennis per inwoner'. De eerste plaats, die Nederland lang had, is het kwijt. Gezien de ontwikkelingen van de laatste jaren is ook de tweede plaats niet meer lang houdbaar.

Elsevier, 31 januari

Bron: Het Onderwijsblad nr.3 7 februari 2004

PLAATWERK

Dave Clarke

Devil's Advocate

Skint / Sony Music

Alweer meer dan tien jaar geleden gooide Dave Clarke hoge ogen met zijn 'Red 1 ep', waar later nog '2' en '3' op volgden. Je kunt nu wel concluderen dat hij zijn tijd ver vooruit was, want deze nummers hebben nog steeds dezelfde impact als toen en klinken alsof ze gisteren zijn uitgebracht. Clarke heeft zich ondertussen ook ontpopt tot techno-deejay, en behoort tot de absolute wereldtop. Ditmaal geen mix-album, maar eentje met nieuw, eigen materiaal. Naast de nodige techno-knallers die we van hem gewend zijn, begeeft hij zich ook op het electropop- en hiphop-pad. Aardig gedaan en leuk voor de afwisseling, al horen we toch liever dat waar hij écht goed in is: het produceren van zwaar pompende, vette technotracks zoals 'Way of life', 'Just ride' en 'The wolf'. Dave Clarke levert met deze elf nieuwe nummers een stoer, veelzijdig album af. De vraag is of Devil's Advocate over tien jaar nog steeds als een huis staat. De tijd zal het leren. (BS)

Sophie Ellis-Bextor

Shoot From The Hip

Universal

Vanwege het enorme aanbod met de kerstdagen was 'ie even blijven liggen, maar nu de toevoer wat afgenomen is, nemen we 'm toch nog even mee: de nieuwe van Sophie Ellis-Bextor. Het duurde even voordat haar debuutalbum Read My Lips uit 2001 in Nederland werd opgepakt – in thuisland Groot-Brittannië was zij allang doorgebroken dankzij de gigadiscohit 'Murder on the dancefloor' – maar ook hier konden we niet ontkomen aan deze 'nieuwe' discosoond. Een geluid dat rechtstreeks uit de jaren '80 leek te zijn geleend, denk aan Pet Shop Boys en Human League; dat werk. Ook Shoot From The Hip is op dezelfde leest geschoeid: simpele discodeuntjes die toch best goed klinken, niet in de laatste plaats door Sophies aparte stemgeluid. Een echte kaskraker zoals 'Murder...' kunnen we op deze cd echter niet ontdekken, dus we verwachten er verder niet veel van. Bovendien is de kwantiteit – slechts 10 tracks – onvoldoende voor deze tijd. (FG)

No Doubt

The Singles 1992-2003

Universal

Ook even blijven liggen, maar zeker de moeite waard; de verzamelaar van No Doubt, mét de nog niet eerder op een album verschenen hitsingle 'It's my life', de zeer goed uitgepakte cover van eighties-band Talk Talk. Begonnen in 1986 als een nihilistisch ska-collectief is No Doubt in de loop der jaren uitgegroeid tot een soepel lopende hitmachine. Zelf waren de bandleden ook behoorlijk geschrokken van de impact die hun muziek – een combinatie van new wave, reggae en pop – en het uiterlijk van de platinablonde Gwen Stefani teweegbracht, maar dat heeft gelukkig niet geleid tot een writer's block. Integendeel, No Doubt is zich blijven ontwikkelen en heeft inmiddels al heel wat hitsingles op het repertoire staan. Van het debuutalbum Tragic Kingdom zijn op deze cd de meeste tracks te vinden, waaronder 'Don't speak' en 'Just a girl'. Maar uiteraard zijn er ook van de andere albums bijdragen, zoals bijvoorbeeld 'Hey baby'. (FG)

Tekst 1

1. Waarom heeft de Europese Commissie alle import van Thais kippenvlees en ander pluimvee stopgezet?

2. Welke Thaise producten werden vóór de vogelpest ook al niet geïmporteerd? (Noem er twee.)

3. Waarom kan de importstop uit Thailand een gunstig effect hebben voor de Nederlandse industrie? (Leg het antwoord uit in uw eigen woorden.)

Tekst 2

4. Noem twee redenen waarom het programma 'Punk'd' van MTV zoveel succes heeft.

5. Wat is volgens de schrijver van het artikel het leukste aan 'Punk'd'?

6. Wat betekent volgens u het woord 'Punk'd'?

Tekst 3

7. De onderzoekster Kaat Delrue heeft het over een ‘taboe’ in het onderwijs. Welk taboe bedoelt zij?

8. Waarom vindt prof. dr. Martin Katan dat er meer geld naar het onderwijs moet? Noem twee redenen en licht uw antwoorden toe.

Tekst 4

9. Noem twee redenen waarom de nieuwe cd van Sophie Ellis-Baxter, volgens de schrijver, minder goed is dan haar eerste cd ‘Read My Lips’.

10. Welke cd is volgens ‘Plaatwerk’ het beste en waarom?

Schrijven: maak de opdrachten 11 t/m 14
--

11. Vul de juiste vorm in.

(gillen)_____ (vliegen vt.) de meisjes Ashton

Kutcher om de nek toen zij hem zagen.

De krant (vermelden tt.) _____ weinig nieuws over het (afzetten)

_____ staatshoofd van Thailand.

Doordat de manager van 'No Doubt' snel (handelen vt.) _____, (weten)

_____ hij de inbreker tegen te houden.

De verzekering (vergoeden tt.) _____ de aangerichte schade aan de

(duperen) _____ slachtoffers van de vogelpest.

De leraren (zich haasten vt.) _____ om de lang (verwachten)

_____ demonstratie bij te wonen.

12. Maak met elk woord een goede zin.

financiën

compositie

profijt

tot dusver

calculeren

13. U heeft gekeken naar aan het programma 'Punk'd'. U schrijft een verslag voor de krant waarin u uitgebreid vertelt wat zangeres Beyoncé is overkomen. U mag hiervoor de informatie uit Tekst 2 van dit examen gebruiken. Het verslag heeft min. 10 regels en max. 20 regels.

Gebruik hiervoor het antwoordblad van bijlage 1.

14. U heeft de cd 'The Singles 1992-2003' van No Doubt gekocht. Helaas blijkt bij thuiskomst dat de cd beschadigd is. U gaat terug naar de cd-winkel, maar de eigenaar wil u geen nieuwe cd geven. U besluit een klacht in te dienen bij de uitgeverij van de cd, Universal. U probeert duidelijk te maken dat u de cd niet beschadigd heeft, maar de cd zo gekocht heeft. U verwacht een oplossing voor het probleem. U stuurt de aankoopbon ook op en u wilt graag een antwoord terug.

Het adres is: Universal, Draaischijfweg 538, 1000 CD Amsterdam

Schrijf deze brief. Let op: dit is een zakelijke brief.

Gebruik hiervoor het antwoordblad van bijlage 2.

Dit was de laatste opdracht.

Lees de instructie op pagina 1 nog eens door en controleer of u die goed hebt gevolgd.

Antwoordblad: bijlage 1

Opdracht 13: verslag

[illegible]

Antwoordblad: bijlage 2

Opdracht 14: zakelijke brief

[illegible]

ANTWOORDEN & PUNTENTELLING BIJ TOETS NL3(07)

Opdracht	Vraag	Antwoord	Punten per vraag	Aftrek per fout
Lezen	1	Strekking: vanwege de massale uitbraak van vogelpest die ook mensen besmet.	5	5
	2	Levende kippen en broedeieren.	5	2,5
	3	Strekking: omdat er minder aanbod uit het buitenland is, zullen de prijzen van (NL) kippenvlees omhoog gaan, zo verdient de (NL) industrie meer geld	10	10
	4	Strekking: het programma heeft beroemdheden als slachtoffers en de presentator is zelf ook beroemd. Mensen kijken meer als het om beroemdheden gaat.	5	2,5
	5	Het boezemt beroemdheden echte angst in want het is vreselijk om te worden gepunk'd.	5	5
	6	Strekking: belazerd worden, in de maling worden genomen.	5	5
	7	Strekking: niet praten over of toegeven dat leraren een klas niet in bedwang kunnen houden.	5	5
	8	Strekking: i.p.v. geld uitgeven aan geweldbestrijding moeten scholen geld krijgen voor sportvelden omdat veel leerlingen afsterven op overgewicht, diabetes en bijbehorende ziektes. Dit is een veel groter probleem. Ook moeten leerlingen eerst veilig naar school kunnen fietsen en buiten kunnen spelen.	10	5
	9	Een echte kaskraker staat er niet op en de kwantiteit, nl. 10 nummers, is onvoldoende voor deze tijd.	5	2,5
	10	'Devil's Advocate' van Dave Clarke omdat de luidspreker de meeste gekleurde/donkere streepjes heeft. Ook inhoudelijke argumenten zijn goed.	5	2,5
Schrijven	11	gillend, vlogen vermeldt, afgezette handelde, wist vergoedt, gedupeerde haastten zich, verwachte	10	1
	12	Betekenis moet duidelijk naar voren komen. Spelling is correct. financiën = beheer van geld compositie = muziekstuk, samengesteld woord, ordening van delen tot een geheel (bv. in een schilderij) profijt = voordeel, opbrengst tot dusver = tot zover als we zijn calculeren = berekenen	10	2

	13	Ter beoordeling van de docent: Min. en max. aantal regels mogen niet overschreden zijn. Spelling is correct (-2 per 4 fouten). Verslag is zakelijk beschreven, samenhang en opbouw zijn duidelijk, volgorde verslag; Beyoncé plant piek op kerstboom vanaf een hoogwerker, kerstboom valt om, bovenop cadeaus van weeskinderen, cadeaus kapot en een aantal weeskinderen vermist, etc. Verzonnen toevoegingen zijn logisch in het kader van het verslag.	25	3 2 15 5
	14	Zakelijke brief bevat: Op de juiste plaats naam/adres uitgeverij Datum Juiste aanhef Juiste plaats handtekening, naam/adres briefschrijver Klacht: Klacht is zakelijk/beleefd gesteld, de inhoud van de hele brief is zakelijk, vraag om oplossing en antwoord terug is duidelijk (-3 voor elk minder goed/duidelijk item). Spelling is correct (-2) per 4 fouten)	25	2,5 2,5 2,5 2,5 15
	Totaal aantal te behalen punten		130	

Eindcijfer is het aantal behaalde punten gedeeld door 13

Dekking Eindtermen KSE Nederlands 3 (07)

3.1 Leesstrategieën	-	opdracht 1 t/m 10
3.2 Informatieve teksten 3	-	opdracht 1 t/m 10
3.3 Instructieteksten	-	opdracht 13 t/m 15
3.4 Leesplezier 2	-	opdracht 6
3.5 Overzichten	-	opdracht 9,10
3.6 Studerend lezen	-	opdracht 1 t/m 10 + 14
3.7 Schrijven als proces	-	opdracht 13, 14, 15
3.8 Aantekeningen maken	-	opdracht 13, 14
3.9 Brieven	-	opdracht 15
3.10 Creatief schrijven	-	opdracht 13
3.11 Samenvattingen en verslagen	-	opdracht 14
Vragen en opdrachten-		opdracht 1 t/m 15
3.22 Spelling 3	-	opdracht 11